

overleverede, og de, der holde paa det bestaaende Samfund, mene, at man ogsaa skal holde paa det, der overleveres sammen med det bestaaende Samfund, derunder Folkekirken eller Statskirken. Det er den gamle Opfattelse af Tronen og Alteret som hørende sammen: rokker man ved det ene, kan man let komme til at rokke ved det andet ogsaa. Det er det, som Kejser Wilhelm fornylig har gjort gældende, mærkværdigt nok i et katolsk Kloster, skønt han selv er Protestant; han holdt meget stærkt paa, at Trone og Alter staa sammen. Det er nu neppe nogen særlig kristelig Opfattelse, at Kristendommen staa og falder med det nuværende kapitalistiske Samfundssystem, der sikkert er i saa skarp Strid med de oprindelige kristelige Principper, som nogen Samfundstilstand nogen Sinde har været. Det er den Opfattelse, at Kirken er en Slags Politibetjent, der staaer Vagt omkring det borgerlige Samfund, eller at den i hvert Fald er en Pyntekone, der kan pudse lidt op paa det bestaaende kapitalistiske Samfund — det er ikke altid saa smukt —, saaledes at man lettere kan bevare det.

Jeg tror nu alligevel heller ikke, at det er denne Tankegang, der er udslag-givende f. Eks. her i Tinget, naar man saa stærkt holder paa Folkekirken. Jeg tror, at det her er et Udslag af en vis Magelighed. Folkekirken er det nemmeste og det mageligste, og det danske Folk har en vis Magelighed baade legemlig og aandelig. Det er saa nemt, det have vi nu en Gang, lad det blive ved at bestaa! Man vil ikke tænke Sagen skarpt igennem, og man vil ikke selv tvinges til et klart Valg. Den ejendommeligste Form, denne Tankegang har faaet, findes i den Betænkning, som Folketingets Udvalg afgav om Menighedsraad den 5. Februar 1902, og hvori Flertallet — det var særlig Venstrereformpartiets Repræsentanter — ønsker, at Folkekirken skal opretholdes og ønsker at indrette Folkekirken saa hyggelig, at Folkets store Flertal kan føle sig som hjemme der. Folkets store Flertal — det er den hyggelige Betragtning, den hyggelige Opfattelse, den er lige stik modsat af den, der almindelig gør sig gældende i bevidste kristelige Kredse, hvor man stærkt holder paa, at de bevidste Kristne ere et Mindretal, endogsaa et lille Mindretal, en „lille Flok“. I 1902 vilde man have Folkekirken indrettet saa hyggelig, at Folkets store Flertal kunde føle sig hjemme der. Det er ikke nogen ud-

præget kristelig Tankegang, men det er en meget magelig Tankegang. Man søger saa at faa Folkets store Flertal til at finde sig vel tilpas i den gamle overleverede Folkekirke ved, som det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) stadig gør gældende, at interessere disse Folk, som man indrømmer ere blevne meget ukirkelige, for de kirkelige Anliggender. Og det gør man ved at interessere dem for disse rent ydre Anliggender — det er jo ikke store Opgaver, Menighedsraadene havde eller faa at gøre med — som Kirkernes Opvarmning, Spørgsmaalet, om der skal være Konfirmation en eller to Gange om Aaret o. s. v. Man mener altsaa, at hvis man nu faar alle disse Mennesker, der ere blevne noget fremmede for Kirken, til at interessere sig for Kirkernes Opvarmning, for Spørgsmaalet, om der skal være Konfirmation en eller to Gange om Aaret o. s. v., skulle de nok blive til gode Kristne til sidst. Har der været et stærkt Frafald fra Kristendommen i de Aar, der ere gaaede i Religionsfrihedens Tidsalder, er det nærmest, mener man, fordi de almindelige kirkelige Lægfolk ikke have haft noget at gøre med Kirkens ydre Anliggender, og saa skal man nok faa dem gjorte til gode Kristne igen paa den Maade. Man har haft mange Maader at gøre Folk til gode Kristne paa. Man gjorde det i Middelalderen med Sværdet, under Enevælden har man søgt at gøre det med Politistokken, her søger man at gøre det ved Administrationen, ved at give Folkekirken Medlemmer et vist Selvstyre paa Administrationsomraadet, ved at give dem Indflydelse paa Kirkernes Opvarmning, paa Spørgsmaalet, om der skal være Konfirmation en eller to Gange om Aaret. Ad den Vej mener man, at man nok skal gøre dem kirkeligt interesserede og til sidst til gode Kristne igen.

Det er mærkeligt, at den Opfattelse kan være saa stærk i et Land, hvor der har virket en Mand, der hedder Søren Kierkegaard. Der siges — og det er vist rigtigt —, at Søren Kierkegaard har haft en ganske anden Indflydelse i vort Naboland Tyskland end herhjemme. Hvad Søren Kierkegaard var imod, var Sammenblanding, men denne Sammenblanding har Folketinget ogsaa altid, saa længe det fulgte de frisindede Traditioner, som Kultusministeren omtalte forleden, været imod. Jeg skal i saa Henseende minde om den Betænkning, som et Folketingsudvalg afgav i 1860 i Anledning af Monrads Forslag om